

de Minister van JenV

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
PVC

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

brief aan TK over de afhandeling van de schade als
gevolg van de wateroverlast in juli 2021

Datum
30 januari 2023

Ons kenmerk
4449335

Algemene leiding

Minister

SG

Datum/eindparaaf

Datum/paraaf

1. Aanleiding

Op 1 februari staat een Commissiedebat "brandweer en crisisbeheersing" gepland. Op de agenda staat "schade-afhandeling wateroverlast juli 2021". Met het oog op deze agendering dient de Tweede Kamer te worden geïnformeerd over de actuele stand van zaken in de schade-afhandeling. De vorige brief met een stand van zaken dateert van 8 juli 2022.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgaande brief waarin de Tweede Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken in de afhandeling van de schade als gevolg van de wateroverlast in juli 2021. Er wordt ook ingegaan op twee moties van het lid Beckerman. In de brief wordt aangegeven dat het Kabinet zich blijft inspannen om de gedupeerden zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over de tegemoetkoming in de schade op basis van de regelingen die vanuit de overheid zijn getroffen.

3. Kernpunten

Voortgang afhandeling schade

In totaal zijn er op peildatum 20 januari 2023 nog 197¹ particuliere gedupeerden² in afwachting van een definitief besluit van de overheid over de tegemoetkoming in hun schade op basis van de regelingen die zijn getroffen.

Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts, JenV)

Op dit moment zijn er nog 84 particuliere gedupeerden in afwachting van een definitief besluit over de tegemoetkoming in hun schade op grond van de Wts.

¹ Het getal van 197 bestaat uit 84 Wts/Beleidsregel coulance, 2 Beleidsregel teeltplanschade uiterwaarden en 111 Subsidieregeling omzetting.

² Particuliere gedupeerden bestaan uit burgers, (agrarische) bedrijven, kerkgenootschappen en zorginstellingen.

RVO spant zich samen met NIVRE tot het uiterste in om de schademeldingen en – aanvragen snel maar zorgvuldig af te handelen en waar mogelijk maatwerk te bieden. NIVRE is daarbij onder meer afhankelijk van gedupeerden die nog informatie moeten aanleveren, maar die op hun beurt wachten op bijvoorbeeld een offerte van een aannemer of op een contra-expertise. Verder zijn er gevallen waarbij een droogteperiode moet worden afgewacht alvorens het schadeherstel kan starten. Gelet hierop komt het regelmatig voor dat de behandeling op verzoek van een gedupeerde wordt aangehouden. Daarnaast is NIVRE ook afhankelijk van besluiten van derden zoals verzekeraars. Dit alles leidt er toe dat in meerdere gevallen het langer duurt om een schaderapport op te maken.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
PVC

Datum
30 januari 2023

Ons kenmerk
4449335

Beleidsregel tegemoetkoming teeltplanschade uiterwaarden Maas juli 2021 (LNV)

Op peildatum 20 januari 2023 zijn 189 van de 191 aanvragen afgehandeld. Zonder deze eenmalige beleidsregel zouden deze landbouwers niet voor een tegemoetkoming in de schade aan hun gewassen in aanmerking gekomen zijn omdat uiterwaarden, buitendijks van een primaire kering, zijn uitgezonderd van een tegemoetkoming op grond van de Wts.

Omzetzendering

Op peildatum 20 januari 2023 zijn 111 aanvragen in behandeling. Door de provincie Limburg is eenmalig voor ondernemers een subsidieregeling voor geleden omzetschade opgesteld. EZK heeft een rijksbijdrage voor de uitvoering van deze regeling beschikbaar gesteld. Zonder deze subsidieregeling zouden ondernemers niet voor een tegemoetkoming in aanmerking komen omdat omzetzendering is uitgezonderd van een tegemoetkoming op grond van de Wts.

Specifieke uitkering aan gemeenten

Het kabinet heeft toegezegd een aantal gemeenten dat zwaar getroffen is door de wateroverlast met een specifieke uitkering tegemoet te komen. Het betreft in ieder geval de gemeenten Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem en Meerssen. Op dit moment is het Rijk met de drie meest getroffen gemeenten in gesprek.

European Union Solidarity Fund (EUSF)

Op 14 december 2022 hebben het Europees Parlement en de Raad ingestemd met een totale bijdrage uit het EUSF aan Nederland van €4,7 miljoen voor door de overheid geleden schade.

Financiële gevolgen

De geraamde financiële gevolgen van de wateroverlast komen op dit moment uit op €383 miljoen euro. In de vorige brief aan de TK werden de financiële gevolgen nog geraamd op 0,5 miljard. In de brief wordt dit bedrag uitgesplitst.

Nationaal Rampenfonds (NRF)

Het NRF heeft €11,8 miljoen euro ingezameld. Begin september 2021 ontving de eerste groep getroffen particulieren al geld op de bankrekening. De thans nog beschikbare €3 miljoen is bestemd voor schrijnende particuliere gevallen en wordt toegekend in samenwerking met de betrokken gemeenten. Deze tranche nadert inmiddels afronding.

Ontwikkelingen op het gebied van verzekeringen

De meerderheid van particulieren én ondernemers is, volgens het Verbond van Verzekeraars, inmiddels verzekerd tegen het falen of bezwijken van een secundaire kering. Het Verbond geeft aan de komende maanden actief in te

zetten op verdere bewustwording van de risico's, handelingsperspectieven en verzekeringsmogelijkheden. Het kabinet is zich bewust dat klimaatverandering ertoe noopt dat nader wordt gezien of en hoe klimaatgerelateerde schade beter kan worden verzekerd. Hiertoe vindt er een verkenning plaats naar de beleidsopties.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
PVC

Datum
30 januari 2023

Ons kenmerk
4449335

4. Toelichting

4.1 Politieke context

De brief wordt mede-ondertekend door MinEZK en MinLNV omdat de brief ook ingaat op de uitvoering van respectievelijk de regeling inzake omzetsderving en de beleidsregel tegemoetkoming teeltplanschade uiterwaarden. De brief wordt mede namens de bewindspersonen van BZK, Fin en IenW verstuurd vanwege hun betrokkenheid bij de schade-afhandeling en de relatie met het Eindadvies van de Beleidstafel hoogwater en wateroverlast.

De brief is ambtelijk afgestemd met de genoemde ministeries.

Tijdens het wetgevingsoverleg Water op 21 november 2022 is door het lid Beckerman een motie³ ingediend waarbij de regering wordt verzocht om "in overleg met de verzekeraars te komen tot afspraken en een permanente voorziening en plan om snel te kunnen beoordelen en uitkeren bij toekomstige rampen. Deze motie is aangehouden. In de brief aan de TK wordt in relatie tot de motie verwezen naar:

- de thans lopende evaluatie van de uitvoering van de Wts naar aanleiding van de wateroverlast in juli 2021. Naar verwachting zal deze evaluatie leerpunten en praktische verbetermogelijkheden aandragen voor de uitvoering van de Wts en de afhandeling van schade. Het rapport zal in het eerste kwartaal van dit jaar worden opgeleverd en de TK zal worden geïnformeerd over de uitkomsten van deze evaluatie;
- het nog te starten onderzoek door het WODC naar de toekomstbestendigheid en het werkingsgebied van de Wts. Dit onderzoek start naar verwachting in het eerste kwartaal van dit jaar.

Mede aan de hand van de resultaten van genoemde onderzoeken zal worden gezien of en op welke manier uitvoering kan worden gegeven aan de hierboven genoemde motie.

Het lid Beckerman c.s. heeft nog een motie ingediend en daarin wordt gevraagd een garantie te geven dat de openstaande zaken voor een bepaalde termijn zijn afgehandeld.⁴ Deze motie is aangenomen. De in de motie gevraagde garantie kan echter niet worden gegeven. De afhandeling van de schademeldingen op grond van de Wts kan namelijk lang niet altijd met de gewenste snelheid plaatsvinden vanwege voor de overheid niet-beïnvloedbare factoren. Zo kan in voorkomend geval een melding pas in behandeling worden genomen als er een definitief besluit is over de verzekeringsuitkering. Ook zijn sommige gedupeerden nog in afwachting van een offerte van een aannemer of van een contra-expertise. Verder zijn er gevallen waarbij een droogteperiode moet worden afgewacht alvorens het schadeherstel kan starten. Ook worden veel gedupeerden geconfronteerd met stijgende prijzen, waardoor achteraf kan blijken dat de herstelkosten hoger uitvallen dan in het schaderapport is berekend. Gelet hierop

³ *Kamerstukken II 2022/23, 36200-XII, nr. 18.*

⁴ *Kamerstukken II 2022/23, 36200-XII, nr. 17.*

komt het regelmatig voor dat de behandeling op verzoek van een gedupeerde wordt aangehouden. Dit alles leidt er toe dat in meerdere gevallen het langer duurt om een schaderapport op te maken.

Het vorenstaande laat vanzelfsprekend onverlet dat RVO zich samen met NIVRE tot het uiterste inspant om de schademeldingen en –aanvragen snel maar zorgvuldig af te handelen en waar mogelijk maatwerk te bieden.

In 2022 is de motie van het lid Mutluer c.s. aangenomen die beoogde voor de particulieren die van hun verzekeraar niet alle schade vergoed krijgen, een oplossing te creëren door de regering te verzoeken de Wts van toepassing te verklaren op die gevallen waar de schade-uitkering van de verzekeraar achterblijft op de Wts-uitkering van 90% van de geleden schade.⁵ Bij brief van 8 juli 2022 is aan de TK aangegeven dat de motie niet zal worden uitgevoerd.⁶ Van de zijde van de TK is nog geen reactie ontvangen op deze brief. Het lid Mutluer neemt deel aan het rondetafelgesprek dat op 19 januari 2023 op initiatief van de Tweede Kamer is georganiseerd. Voor dit gesprek zijn gedupeerden, bestuurders (provincie en twee gemeenten), het Verbond van Verzekeraars, RVO en de Reddingsbrigades Nederland uitgenodigd. De provincie, de beide gemeenten en het Verbond van Verzekeraars hebben position papers ingediend. Zie hierna bij punt 4.4.

Het rondetafelgesprek heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassing van de brief aan de Tweede Kamer.

4.4 Krachtenveld

Zwaar getroffen gemeenten: Door de wateroverlast zwaar getroffen gemeenten zoals Valkenburg aan de Geul en Meerssen zetten zich voortdurend in voor een snellere afhandeling van de geleden schade, een hogere tegemoetkoming en een tegemoetkoming voor meer schadeposten dan thans op grond van de Wts wordt uitgekeerd aan gedupeerden. Zo heeft de gemeente Meerssen in het position paper ten behoeve van het rondetafelgesprek op 19 januari voorgesteld om alle gedupeerden een bijkomende vergoeding te geven: een bepaald percentage van de geleden schade of een forfaitair bedrag van 20.000€. Daarnaast geeft de gemeente aan de argumentatie om de motie van het lid Mutluer c.s. niet uit te kunnen voeren (zie hierboven), niet sterk te vinden.

Overige overheidspartijen in Limburg: De provincie Limburg, het waterschap en de twee centrumgemeenten (Venlo en Maastricht) hebben de Wts geaccepteerd als uitgangspunt in het overleg met het Rijk, omdat een langdurige discussie met ongewisse afloop over een wetswijziging niet in het belang is van snelle hulp aan de gedupeerden. Dit betekent dat deze partijen ook hebben geaccepteerd dat de schade niet volledig wordt vergoed en dat hier ook een rol voor verzekeraars is weggelegd. Deze partijen hebben in een vroeg stadium gepleit voor aanvullende regelingen op de Ministeriële Regeling in het kader van de Wts gezien de grote impact van de watersnoodramp op de Limburgse burgers. Zo is gezamenlijk met de brancheverenigingen van ondernemers, EZK en RVO goed samengewerkt aan een ruimhartige en uitvoerbare regeling voor een tegemoetkoming in geleden omzetschade.

⁵ Kamerstukken II 2021/22, 29517, nr. 212.

⁶ Kamerstukken II 2021/22, 32698, nr. 71.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
PVC

Datum
30 januari 2023

Ons kenmerk
4449335

Nationale Ombudsman: De Nationale Ombudsman stelt zich op het standpunt dat de overheid met betrekking tot de afhandeling van de waterschade in Limburg zich niet betrouwbaar heeft opgesteld, onbehoorlijk heeft gehandeld en bij de afhandeling van de waterschade in Limburg niet leert van eerder gemaakte fouten door de overheid. Hij maakt zich zorgen over dat de mensen de overheid blijven wantrouwen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
PVC

Datum
30 januari 2023

Ons kenmerk
4449335

Verbond van Verzekeraars: Primair zijn de verzekeraars aan zet bij de afhandeling van de waterschade. Uit de inventarisatie van het Verbond van Verzekeraars blijkt dat ultimo 2022 verzekeraars 95 procent van de particuliere schades en 93 procent van de zakelijke schades hebben afgehandeld. Grote, complexe waterschades, de invloed van COVID-19 en schaarste aan materialen en mankracht in de bouwbranche, maar ook wachttijden voor het ontvangen van diverse noodzakelijke stukken, zorgen voor een langer afhandelproces. Voor een aantal van deze schades kunnen verzekeraars de boeken dus nog niet volledig sluiten. In enkele gevallen is er een (juridisch) geschil. Het Verbond van Verzekeraars zet zich in om te bezien of maatwerk mogelijk is in de zaken waar de overheid (RVO/NIVRE) nog in afwachting is van een besluit van de verzekeraar.

4.5 Strategie

Het kabinet heeft de afgelopen periode een aantal regelingen tot stand gebracht en daarmee getracht tegemoet te komen in de materiële schade van gedupeerden. Deze worden hieronder nader opgesomd. Bij de uitvoering van bovengenoemde regelingen wordt een balans gezocht tussen de menselijke maat, zorgvuldigheid en snelheid. Voorts heeft de afhandeling van de schademeldingen van particuliere gedupeerden voorrang op de afhandeling van de schade door overheidsinstanties. Echter, de afhandeling van de schade kan niet altijd plaatsvinden met de gewenste snelheid. In een aantal gevallen is er sprake van voor de overheid niet-beïnvloedbare factoren, zie ook hierboven onder 4.1.

Gelet op het belang van gedupeerden om snel duidelijkheid te krijgen over de tegemoetkoming van hun schade door de overheid heeft u op 12 januari overleg met RVO gehad waarin is afgesproken dat RVO in de zaken die niet op verzoek van de gedupeerde worden aangehouden, zal bezien of hierin binnen de bestaande mogelijkheden nog versnelling plaats kan vinden. Medio maart heeft u opnieuw overleg met RVO aan de hand van een overzicht van RVO waarin op casusniveau wordt aangegeven bij wie de actie ligt (alvorens het dossier kan worden afgehandeld) en of er van de zijde van de overheid (verdere) versnellingsmogelijkheden zijn.

Het Verbond van Verzekeraars zet zich in om te bezien of maatwerk mogelijk is in de zaken die bij NIVRE liggen en waarin nog wordt gewacht op een besluit van de verzekeraar.

Regelingen:

Het kabinet heeft aangegeven dat er sprake is van een ramp als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's en heeft de Wts van toepassing verklaard op de wateroverlast in Limburg. Hierdoor werd het mogelijk om aan een brede groep gedupeerden een tegemoetkoming te verstrekken in materiële schade die niet verzekerd, niet verhaalbaar en niet vermijdbaar is. Een volledige vergoeding is op grond van de Wts echter niet mogelijk. Met de Regeling

tegemoetkoming waterschade in Limburg en het onbedijkt gebied langs de Maas in Noord-Brabant in juli 2021 is uitvoering gegeven aan de Wts. Op basis van deze Regeling konden gedupeerden tot 16 december 2021 melding doen van schade en een aanvraag om een tegemoetkoming indienen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
PVC

Het kabinet heeft de Beleidsregel coulance wateroverlast in juli 2021 opgesteld om gedupeerden die zich niet hadden verzekerd maar dat wel hadden kunnen doen, eenmalig een tegemoetkoming te kunnen geven in lijn met de hiervoor genoemde Regeling.

Datum
30 januari 2023

Ons kenmerk
4449335

De Beleidsregel tegemoetkoming teeltplanschade uiterwaarden Maas juli 2021 voorziet in de mogelijkheid om, gezien de zeer uitzonderlijke omstandigheden, landbouwers met teeltplan-schade in de Beleidsregel aangeduide uiterwaarden eenmalig een tegemoetkoming te kunnen verstrekken in teeltplanschade. Zonder deze beleidsregel zouden deze gedupeerden niet voor een tegemoetkoming in aanmerking komen omdat uiterwaarden, buitendijks van een primaire kering, zijn uitgezonderd van een tegemoetkoming in de Wts. Uiterwaarden hebben namelijk een waterafvoer en -bergingsfunctie.

Door de provincie Limburg is eenmalig voor ondernemers een subsidieregeling voor geleden omzetschade (Nadere subsidieregels omzetschade door overstromingen door zoet en afstromend water in juli 2021 in Limburg en Noord-Brabant) opgesteld. EZK heeft een rijksbijdrage voor de uitvoering van deze regeling beschikbaar gesteld.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.